

**МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА
БИРО ЗА РАЗВОЈ НА ОБРАЗОВАНИЕТО**

НАСТАВНА ПРОГРАМА

ГРАДЕЖНИ МАТЕРИЈАЛИ

II година

ГРАДЕЖНО-ГЕОДЕТСКА СТРУКА

архитектонски техничар

Скопје, 2006 година

1.ИДЕНТИФИКАЦИОНИ ПОДАТОЦИ

1.1.Назив на наставниот предмет: ГРАДЕЖНИ МАТЕРИЈАЛИ

1.2.Образовен профил и струка

1.2.1 Образовен профил: архитектонски техничар

1.2.2 Струка: градежно-геодетска

1.3. Диференцијација на наставниот предмет

1.3.1. Стручно образование: предмет карактеристичен за образовниот профил

1.4. Година на изучување на наставниот предмет

1.4.1. Втора година

1.5. Број на часови на наставниот предмет

1.5.1. Број на часови неделно : 2 часа

1.5.2. Број на часови годишно: 72 часа

1.6. Статус на наставниот предмет

1.6.1. Задолжителен предмет

2. Цели на наставниот предмет

Целта на наставата по градежни материјали е да го запознае ученикот со градежните материјали, нивните својства, производство и примена во архитектонските конструкции како и другите инженерски објекти во градежништвото.

Од општата цел произлегуваат следните цели на ученикот:

- да се запознае со различните видови градежни материјали;
- да ги разликува и препознава градежните материјали;
- да ги опише нивните општи карактеристики;
- да го разбере начинот на производството;
- да може да направи соодветен избор на градежниот материјал;
- да го свати значењето на заштитата на градежните материјали;
- да ги идентификува градежните материјали при разработка на проекти, изведба и заштита на објектите во градежништвото.
- да развива индивидуални способности за стручно образование и самообразование;
- да ги анализира и согледува техничките проблеми што можат да настанат од несоодветен избор на градежен материјал;
- да развива чувство за естетско користење на градежните материјали.

3. Потребни претходни знаења

За усвојување на програмските содржини и успешно следење на наставата по градежни материјали, учениците треба да имаат предходни знаења од основното образование кои ги добиваат преку содржините по : хемија, физика и географија, како и во заедничките стручни предмети во градежно-геодетската струка во прва година.

4. Образовен процес

4.1 Структурирање на содржините за учење

Тематски целини	Број на часови	Конкретни цели <i>ученикој:</i>	Дидактички насоки	Корелација меѓу тематските целини и меѓу предметите
1	2	3	4	5
1. Својства на градежните материјали	5	<ul style="list-style-type: none"> - Да се запознае со целта и задачите за изучување на градежните материјали; - да ги идентификува хемиските, физичките и механичките својства; - да ги разбере и објасни хемиските, физичките и механичките својства. 	<ul style="list-style-type: none"> - Да објаснува; - да дискутира; - да употребува наставни средства и помагала (графоскоп, слајд-проектор, видео рикордер, проспекти, каталози, збирка градежни материјали). 	<ul style="list-style-type: none"> - Физика; - Хемија; - Географија; - Основи на градежништвото и геодезијата.
2. Камен материјал-карпи материјали	7	<ul style="list-style-type: none"> - Да ги класифицира карпите според постанокот; - да ја објаснува примената на градежниот камен во градежништвото; - да ги разбере својствата на каменот; - да разликува камен агрегат (песок, чакал); - да го применува правилно камениот агрегат. 	<ul style="list-style-type: none"> - Да објаснува; - да дискутира; - да употребува наставни средства и помагала (графоскоп, слајд-проектор, видео рикордер, проспекти, каталози, збирка градежни материјали). 	<ul style="list-style-type: none"> - Физика; - Хемија; - Географија; - Основи на градежништвото и геодезијата.

3. Крамички материјали	7	<ul style="list-style-type: none"> - Да го опише начинот на производство на видови тули и нивните својства; - да ги разликува одделните видови керамиди и нивните карактеристики; - да разликува керамички плочки според својствата и нивната намена; - да ја свати намената на керамичките цевки. 	<ul style="list-style-type: none"> - Да објаснува; - да дискутира; - да демонстрира со графоскоп, слики и готови примероци. 	<ul style="list-style-type: none"> - Градежни конструкции - Практична настава
4. Врзива	7	<ul style="list-style-type: none"> - Да го опише процесот за добивање вар; - да ги свати својствата на варта и нејзината примена; - да го опише процесот за добивање на гипс; - да ги свати својствата на гипсот и неговата примена; - да го опише процесот за добивање на цемент; - да ги свати својствата на цементот и неговата примена; - да ги споредува својствата на различните видови цемента. 	<ul style="list-style-type: none"> - Да објаснува; - да дискутира; - да презентира готови примероци и слики. 	<ul style="list-style-type: none"> - Хемија - Практична настава - Градежни конструкции
5. Малтери	3	<ul style="list-style-type: none"> - Да ги свати својствата на одделни видови малтери; 	<ul style="list-style-type: none"> - Да објаснува; - да дискутира; 	<ul style="list-style-type: none"> - Градежни конструкции - Практична настава

<p>6. Бетон</p>	<p>6</p>	<ul style="list-style-type: none"> - да ја разбере примената на малтерите; - да разликува одделни видови малтери според составните делови. <ul style="list-style-type: none"> - Да ги свати својствата на одделни видови бетони; - да ја разбере примената на одделни видови бетони; - да разликува одделни видови бетони; - да истакнува примери за примена на одделни видови бетони. 	<ul style="list-style-type: none"> - да посети градилиште. <ul style="list-style-type: none"> - Да објаснува; - да дискутира; - да посети градилиште; - да покаже видови бетони; - да покаже примена на бетон (готови објекти и објекти во изградба). 	<ul style="list-style-type: none"> - Хемија <ul style="list-style-type: none"> - Градежни конструкции - Практична настава - Хемија
<p>7. Стакло</p>	<p>3</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Да ги објасни општите карактеристики на стаклото; - да разликува одделни видови стакло; - да ја разбере примената на различните на стакло; - да набројува примери за правилна употреба на производи од стакло. 	<ul style="list-style-type: none"> - Да објаснува; - да покажува готови производи ; - да дискутира. 	<ul style="list-style-type: none"> - Градежни конструкции - Практична настава
<p>8. Дрво</p>	<p>7</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Да ги опише општите својства на дрвото; - да ја свати примената на дрвото 	<ul style="list-style-type: none"> - Да дискутира - да објаснува - да покажува готови 	<ul style="list-style-type: none"> - Практична настава - Градежни конструкции

		<p>во градежништвото;</p> <ul style="list-style-type: none"> - да го разликува дрвото како градежен материјал според начинот на обработка; - да ја објаснува примената на одделни видови дрво во градежништвото; - да го свати значењето на заштита на дрвото; - да објасни можни начини за заштита на дрвото. 	<p>производи од дрво;</p> <ul style="list-style-type: none"> - да покажува примери за користење на дрвото во градежништвото; - да користи графоскоп. 	
<p>9. Изолациони материјали</p>	<p>7</p>	<p>- Да ја свати намената на изолационите материјали;</p> <ul style="list-style-type: none"> - да ги објасни карактеристиките на хидроизолационите материјали; - да наведе примери за користење на хидроизолациони материјали; - да ги објасни карактеристиките на топлинските и звучните изолациони материјали; - да ги разликува материјалите за хидро, топлинска и звучна изол; - да наведува примери за примена на одделни видови изолациони материјали. 	<p>- Да дискутира;</p> <ul style="list-style-type: none"> - да објаснува; - да покажува примери за користење на изолационите материјали во градежништвото; - да користи графоскоп. 	<ul style="list-style-type: none"> - Градежни конструкции - Практична настава
<p>10. Метали и легури</p>	<p>9</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Да го свати значењето на легурите и металите во градежништвото; - да ги разликува металите 	<ul style="list-style-type: none"> - Да дискутира; - да објаснува; - да покажува примери за користење 	<ul style="list-style-type: none"> - Практична настава - Хемија - Градежни конструкции

11. Други материјали	8	<p>и легурите кои се користат во градежништвото;</p> <ul style="list-style-type: none"> - да ги споредува својствата на металите и легурите; - да го разбере значењето на заштитата на металите; - да се запознае со појавата на корозија и видови заштита; - да наброи средства за заштита на металите. <p>- Да познава други материјали (пластични маси, каучук, гума, лепаци, бои и лакови);</p> <ul style="list-style-type: none"> - да ја објаснува нивната примена во градежништвото. 	<p>на металите и легурите во градежништвото;</p> <ul style="list-style-type: none"> - да користи графоскоп; - да покаже метални конструкции. 	<ul style="list-style-type: none"> - Хемија - Практична настава - Градежни конструкции
-----------------------------	---	--	--	---

4.2. Наставни методи и активности на учење

Методологијата предвидува наставникот да применува функционални методи на учење со посебен акцент на активностите на учениците базирани на интересот кои создаваат поволни услови за учење.

и форми кои се предлагаат се следните:

- насочено водена дискусија
- групна форма
- демонстративна метода
- објаснување

Активностии на ученикоии:

- учење преку сопствено откривање
- набљудување
- откривање односи и стандарди
- слушање
- читање
- дискусија
- истражување во група или самостојно

Активностии на наставникоии:

- зборува
- објаснува
- чита, дискутира
- дава инструкции
- демонстрира на графоскоп или компјутер
- демонстрира готови материјали, модели и макети
- користи на каталози, проспекти и друго.

4.3. Организација и реализација на наставата

За успешно остварување на поставените цели во програмата наставата се организира и реализира преку соодветно образовни активности: стручно теоретска настава и посета на градилиште, лабораторија, саеми и изложби на градежни материјали.

Наставата се изведува во опремен кабинет, лаборатории и во друштва за градење. Наставниот процес ќе се одвива фронтално и во групи. Во текот на реализација на наставниот процес ќе се проверува дали има прогрес во постигнувањето на наставните цели.

4.4. Наставни средства и помагала

За поефикасно постигнување на целите и успешно реализирање на предвидените активности на учениците треба да се користат следните наставни средства и помагала:

- кабинет опремен со ѕидна табла, клупи и столчиња;
- графоскоп, видеорикордер, телевизор и компјутер;
- книги, проспекти, каталози, списанија;
- модели, примероци;
- учебник по градежни материјали.

5. Оценување на постигањата на учениците

Оценувањето на постигањата на учениците се врши континуирано во текот на целата учебна година. Учениците се оценуваат индивидуално според степенот на стекнатите знаења на предвидените содржини и според покажаниот интерес и активноста на часот. Доколку ученикот не постигне резултати во реализирањето на конкретните цели на наставната програма, се постапува според законската регулатива за средно образование. Конечната оценка на ученикот е резултат на минимум четирите оценки во текот на годината (по две оценки за секое полугодие).

6. Кадровски и материјални предуслови за реализација на наставната програма

6.1. Основни карактеристики на наставниците

Основните услови кои треба да ги исполнуваат наставниците во стручното образование се пропишани со законот за средно образование. При изборот на наставниците кои ќе го реализираат наставниот предмет *градежни материјали* треба да се задоволат одредени барања со кои ќе се постигне висок квалитет и професионализам во работењето; организатор на наставата; да поседува способност за комуникација и соработка; да ги почитува етичките норми на однесување; да го познава македонскиот јазик и кирилското писмо; да има јасна мисла; да поседува стручно знаење и способност за пренесување на знаењето и доближување кон другите стручни предмети.

6.2. Стандард за наставен кадар

Наставата по предметот *градежни материјали* ќе ја изведуваат кадри со завршени студии по:

- архитектура
- градежништво

Наставниците да имаат педагошко-психолошко и методска подготовка и положен стручен испит.

6.3. Стандард на простор за наставниот предмет

Наставата ќе се реализира во специјализирана училница-кабинет, опремена со основни средства и помагала. Одредени содржини од наставната програма ќе се реализираат во лабораторија за испитување на градежни материјали, друштва за градење.

7. Датум на изработка и носители на изработката на наставната програма

7.1. Датум на изработка: април 2000 год.

7.2. Состав на работната група:

1. дипл. инж. арх. Олгица Богатиновска, самостоен педагошки советник, Педагошки завод на Македонија - Скопје
2. д-р Тамара Теофиловска-Бојациева, вонреден професор, Архитектонски факултет - Скопје
3. дипл.градеж. инж. Македонка Стојановска, наставник, ДСГУ „Здравко Цветковски“ - Скопје
4. дипл.инж.арх. Елисавета Костова, наставник, ДСГУ „Здравко Цветковски“ - Скопје

7.3. Датум на ревидирање: мај 2006 година

7.4. Состав на работната група за ревидирање:

1. Бранко Алексовски, советник, Биро за развој на образованието - Скопје
2. Советници од секторот за стручно образование при Бирото за развој на образованието

8. Почеток на примена на наставната програма

Датум на започнување: 01.09.2006 година

9. Одобрување на наставната програма

Наставната програма по *градежни материјали* ја одобри министерот за образование и наука со решение број **07-3851/29** од **29.06. 2006** година.